

Nr 69.

Ankom till riksdagens kansli den 19 maj 1925 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 30 april 1925 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 228, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga ett såsom bilaga till statsrådsprotokollet fogat förslag till lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. Förslaget är av följande lydelse:

»Förslag

till

lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Den, som driver mejerirörelse, må ej från mejeriet till kreatursföda försälja eller eljest för dylikt ändamål till annan utlämna mjölk eller kärnmjölk, som icke uppvärmts till minst 80 grader Celsius.

Konungen äger att, där förhållandena sådant påkalla, förordna, att vad i första stycket sägs skall gälla även vassla.

§ 2.

Den, som driver rörelse, varom i § 1 sägs, vare pliktig tillse, att vid separering av mjölken uppkommande slam, som avsätter sig å centrifugens inre väggar och delar, dagligen vid centrifugens rengöring avlägsnas och brännes.

§ 3.

Har i fall, som i § 1 avses, stadgad uppvärmning tillfälligtvis ej kunnat ske, skall vid varans utlämnande mottagaren därom skriftligen underrättas.

§ 4.

Bryter någon mot vad i § 1 första stycket eller § 2 stadgas eller mot enligt § 1 andra stycket meddelat förordnande, straffes, där icke för det fall, varom i § 3 förmåles, i samma paragraf föreskriven underrättelse lämnats, med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Därest någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse, varom ovan sägs, densamma fortsätter, skall han för varje gång stämning därå utfärdats och delgivits dömas till de böter, som äro stadgade för sådan förseelse.

Ej må straff enligt denna lag tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

§ 5.

För förseelse, som med husbondes vetskap begås av hans hustru, barn, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvare husbonden, likasom vore förseelsen begången av honom själv.

§ 6.

Förseelse, varom i denna lag sägs, åtalas av allmän åklagare.

§ 7.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

§ 8.

Konungen äger att efter prövning i varje särskilt fall och i den utsträckning, som kan finnas erforderligt, medgiva undantag från stadgandet i § 1 första stycket.

§ 9.

Föreskrifter om anordnande av tillsyn å efterlevnaden av denna lag och om bestridande av kostnaderna för tillsynen meddelas av Konungen.

§ 10.

Denna lag skall icke tillämpas inom Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, med mindre Konungen på grund av särskilda förhållanden förordnar om lagens tillämpning inom ett eller flera av dessa län.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1926, från och med vilken dag lagen den 17 juni 1921 (nr 348) angående uppvärmning av till kreatursföda

avsedd mjölk m. m. ävensom kungörelsen den 16 januari 1925 (nr 4) angående förbud mot utlämning i vissa fall från mejeri av mjölk m. m., som icke uppvärmts till viss temperatur, skola upphöra att gälla.»

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

Såsom framgår av propositionen avses att med förevarande lagförslag uppnå enhetliga bestämmelser rörande pastöriseringstvång med tillämpning i så stor del av landet, att verkningarna i görligaste mån bliva förebyggande beträffande mul- och klövsjuka. Undantagna från lagens obligatoriska giltighet äro allenast Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, för vilka län Kungl. Maj:t dock skall äga att på grund av särskilda förhållanden förordna om dess tillämpning.

Utskottet.

Lagförslaget utgör en samarbetning av bestämmelserna i nu gällande pastöriseringslag (1921:348) samt de särskilda med hänsyn till mul- och klövsjukan utfärdade bestämmelserna i ämnet (1925:4); sistnämnda lag och bestämmelser skulle vid den föreslagna lagens ikraftträdande upphöra att gälla.

Utskottet delar departementschefens uppfattning rörande nödvändigheten — särskilt med hänsyn till den pågående epizootien — av en revision utav hithörande bestämmelser.

Vid granskning av lagförslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran annat än beträffande § 1. Såsom närmare framgår av propositionen (sid. 10—14) hava delade meningar gjort sig gällande beträffande formuleringen av första punkten av denna paragraf.

Sålunda har lantbruksstyrelsen ansett, att denna punkt bort erhålla följande lydelse:

»Den, som driver mejerirörelse eller eljest idkar handel med mjölk, vare skyldig att till minst 80 grader Celsius uppvärma all till djurföda avsedd mjölk eller kärnmjölk.»

Såsom skäl härför har lantbruksstyrelsen anfört följande:

»Enligt § 1 i förslaget skulle lagen gälla den, som dreve mejerirörelse. Emellertid torde mjölk för utfodringsändamål icke sällan regelbundet försäljas även i fall, där rörelsen icke kunde betecknas såsom mejerirörelse i egentlig mening. Även i dylikt fall torde mjölken böra undergå pastörisering. Det kunde därför ifrågasättas, huruvida stadgandet icke borde utsträckas att gälla även den, som idkade mjölkförsäljningsrörelse. Vidare avsåge lagen endast sådan mjölk eller kärnmjölk, som avsåges till föda åt nötkreatur och svin. Hallands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott hade erinrat därom, att särskilt skummjölk numera inom lantbruket komme till avsevärd användning jämväl för utfodring av andra husdjur såsom föl, lamm, getter och fjäderfän, och tillika föreslagit, att lagen måtte utsträckas att avse även mjölk, som komme till användning för dylika ändamål. I

överensstämmelse härmed föresloge utskottet, att i § 1 i förslaget ordet »till föda åt nötkreatur och svin» skulle utbytas mot orden »till kreatursföda». Lantbruksstyrelsen funne syftet med ifrågavarande ändring, icke minst ur kontrollsynpunkt, befogat, men ansåge, att uttrycket kreatursföda här, liksom i rubriken till lagen, borde utbytas mot uttrycket djurföda. På visst håll hade gjorts gällande, att med nuvarande lydelse av § 1 i pastöriseringslagen ansvar för underlåtenhet att följa lagens bestämmelser icke inträdde förrän i det ögonblick, då försäljningen eller utlämnandet ägde rum. Då emellertid en dylik uppfattning, vilken icke syntes sakna fog, givetvis kunde, därest den vunne allmännare utbredning, framkalla kringgående av lagens bestämmelser och överhuvud taget vore ägnad att i hög grad försvåra kontrollen å dessas efterlevnad, torde ett förtydligande även på denna punkt vara påkallat.»

Departementschefen har för sin del funnit, att tillräckliga skäl icke förebragts för annan ändring i den av medicinalstyrelsen föreslagna lydelsen av paragrafen än att orden »till föda åt nötkreatur eller svin» borde utbytas mot ordet »kreatursföda».

För egen del har utskottet däremot funnit de skäl övertygande, som lantbruksstyrelsen anfört såsom stöd för sin uppfattning, att icke allenast den, som driver mejerirörelse, utan även den, som eljest idkar handel med mjölk, bör vara underkastad ifrågavarande bestämmelse. Likaledes delar utskottet lantbruksstyrelsens mening om behovet av en tydligare formulering av ifrågavarande stadgande i angivet hänseende. Utskottet vill därför tillstyrka den av styrelsen föreslagna lydelsen, med bibehållande dock av ordet »kreatursföda». Av formella skäl torde på grund av denna ändring ett tillägg böra göras även i § 2.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande förslag till

Lag

angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Den, som driver mejerirörelse, eller eljest idkar handel med mjölk, vare skyldig att till minst 80 grader Celsius uppvärma all till kreatursföda avsedd mjölk eller kärnmjölk.

Konungen äger att, där förhållandena sådant påkalla, förordna, att vad i första stycket sägs skall gälla även vassla.

§ 2.

Den, som driver rörelse *eller idkar handel*, varom i § 1 sägs, vare pliktig tillse, att vid separering av mjölken uppkommande slam, som avsätter sig å centrifugens inre väggar och delar, dagligen vid centrifugens rengöring avlägsnas och brännes.

§ 3.

Har i fall, som i § 1 avses, stadgad uppvärmning tillfälligtvis ej kunnat ske, skall vid varans utlämnande mottagaren därom skriftligen underrättas.

§ 4.

Bryter någon mot vad i § 1 första stycket eller § 2 stadgas eller mot enligt § 1 andra stycket meddelat förordnande, straffes, där icke för det fall, varom i § 3 förmäles, i samma paragraf föreskriven underrättelse lämnats, med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Därest någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse, varom ovan sägs, densamma fortsätter, skall han för varje gång stämning därå utfärdats och delgivits dömas till de böter, som äro stadgade för sådan förseelse.

Ej må straff enligt denna lag tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

§ 5.

För förseelse, som med husbondens vetskap begås av hans hustru, barn, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvare husbonden, likasom vore förseelsen begången av honom själv.

§ 6.

Förseelse, varom i denna lag sägs, åtalas av allmän åklagare.

§ 7.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

§ 8.

Konungen äger att efter prövning i varje särskilt fall och i den utsträckning, som kan finnas erforderligt, medgiva undantag från stadgandet i § 1 första stycket.

§ 9.

Föreskrifter om anordnande av tillsyn å efterlevnaden av denna lag och om bestridande av kostnaderna för tillsynen meddelas av Konungen.

§ 10.

Denna lag skall icke tillämpas inom Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, med mindre Konungen på grund av särskilda förhållanden förordnar om lagens tillämpning inom ett eller flera av dessa län.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1926, från och med vilken dag lagen den 17 juni 1921 (nr 348) angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. ävensom kungörelsen den 16 januari 1925 (nr 4) angående förbud mot utlämning i vissa fall från mejeri av mjölk m. m., som icke uppvärmts till viss temperatur, skola upphöra att gälla.

Stockholm den 18 maj 1925.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hellström*, *Persson*, *Nils*, *Sederholm*, *Nilsson* i *Kabbarp*, *Boberg*, *Elisson*, *Ingestöm* och *Luterkort* samt

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i *Tånga*, *Johansson* i *Uppmälby*, *Sjöblom*, *Uddenberg* i *Karlskoga*, *Lorichs*, *Gustafson* i *Vimmerby*, *Johansson* i *Hallagården* och *Månsson* i *Erlandsro*.

Reservation

av herrar *Nilsson* i *Tånga*, *Nilsson* i *Kabbarp*, *Boberg*, *Luterkort*, *Johansson* i *Uppmälby*, *Sjöblom* och *Uddenberg*, som ansett, att utskottet bort hemställa om bifall till Kungl. Maj:ts förslag oförändrat.